

Bezwaarschrift

Betreffende windturbines WT1 en WT2, aangevraagd door Limburg Windt, OMV ref. 2018081443, langs de E313 ter hoogte van Millen in de gemeente Riemst, openbaar onderzoek: 13/07/2018 tot 12/08/2018.

Geachte Burgemeester en Schepenen van de gemeente Riemst, geachte vergunnende overheden,

1] Het openbaar onderzoek werd bewust gehinderd door planning in volle zomervakantieperiode, daarmee heeft men verzaakt aan het doel van het openbaar onderzoek, namelijk *alle* betrokken omwonenden de kans bieden actief en passief degelijk geïnformeerd te worden, zijn gefundeerd bezwaar tijdig te kunnen formuleren op basis van *alle* relevante informatie uit het dossier en tijdig zijn bezwaar te kunnen indienen. Het volledige omvangrijke dossier was niet digitaal te zien op het omgevingsloket, niet op het Geoportaal, noch op de website van de gemeente. De meerderheid van de burgers is daarmee het praktisch uitvoerbaar recht op gemotiveerd bezwaar ontzegd.

2] Zoals u bekend is gaat het hier feitelijk om een windturbinepark van meer dan twintig windturbines en kan deze aanvraag niet los daarvan gezien worden.

Dit totaalproject tussen Tongeren, Riemst, Bassenge en Juprelle wordt op een kunstmatige wijze opgesplitst of 'gesaucisoneerd' in verschillende aanvraagdossiers die telkens afzonderlijk worden beoordeeld door de vergunningverlenende partijen. Hierdoor wordt het reële voorwerp van de aanvraag niet in haar totaliteit bekend gemaakt noch voldoende onderzocht, waardoor een globale en zorgvuldige beoordeling onmogelijk wordt.

Precies door deze kunstmatige opsplitsing in deelprojecten laat de aanvraag uitschijnen dat er slechts sprake is van 2 windturbines met een minimale impact. Indien het reële en globale voorwerp van het project zou worden beoordeeld, zou duidelijk worden dat het om een totaalproject gaat met een veel grotere, **onaanvaardbare en zeer aanzienlijke impact** op de omgeving.

Men houdt in de studies inconsequent enigszins rekening met enkele andere turbines, vergund of gepland in de omgeving, maar men negeert bijvoorbeeld de plannen voor (13?) naastgelegen, in procedure zijnde, turbines waarvoor reeds een MER-procedure is opgestart bij de Dienst MER. Daarnaast zijn bijv. ook alle Waalse, deels vergunde of geplande, windturbines in de directe omgeving ook niet meegenomen in de studies. Hoewel die terdege bekend zijn, getuige lopende procedures, kaarten van o.a. de gemeente Riemst, en vergaderingen tussen de sector, gemeenten, Departement Omgeving en de provincie.

De noodzakelijkheid van **een diepgaande project-MER** voor deze omgeving is duidelijk ook gezien het feit dat er nabijgelegen bijzonder beschermde gebieden zijn en over de taalgrens er eveneens sprake is van een absolute wildgroei.

3] De burger werd niet naar behoren of zelfs niet geïnformeerd, kreeg géén medebeslissingsmogelijkheid en de rechtsgang werd onlangs nog bemoeilijkt o.a. door nieuwe wetgeving (Codex Ruimtelijke Ordening), men pleegt o.a. daarmee een **structurele schending van de verdragen van Aarhus en Espoo**.

Basale mensenrechten worden geschonden, de impact op de leefomgeving zal aanzienlijk zijn en **het recht van de burger op een gezonde leefomgeving**, art 23 van de grondwet, wordt eveneens structureel aangetast. Dit project dat aantoonbaar een risico betreffende milieu en/of gezondheid kan hebben is daarmee onvergunbaar.

4] Men beroept zich in het aanvraagdossier op het huidige wettelijk kader maar onder meer titel II van het **VLAREM is op onwettige wijze tot stand gekomen** o.m. omdat men voorafgaand aan de totstandkoming van de wet geen Milieu Effect Rapportage heeft uitgevoerd. In Wallonië heeft hetzelfde geleid tot de vernietiging van het Waals wettelijk kader door de Raad van State. Ook hier hangt zoals bekend de vernietiging van de tevens achterhaalde Vlaamse wetgeving om die reden in de lucht. **Dit is dus niet het moment om nog windturbines te vergunnen onder deze verouderde wetgeving voor een lange, zelfs onbeperkte periode.**

De in VlareM en de studies gebruikte dB(A) wegingscurve is niet geschikt, de zo typerende lage tonen kapt men af en beschouwt men dus niet. Men beschouwt in de aanvraag maar een beperkt deel (< 50% van de werkelijk afgegeven geluidsenergie) van het huidige windturbinegeluid, wat niet wegneemt dat men in deze studie, die tot doel heeft de hinderlijkheid voor de omgeving te onderzoeken, men dus het gehele geëmitteerde geluidsspectrum moet beschouwen. Het pulserend laag geluid geeft juist de hinder en veroorzaakt bewezen gezondheidsrisico's. Grootschalige gezondheidsstudies onder omwonenden zijn in de buurlanden daarom lopende.

Het wettelijk kader is niet aangepast aan de moderne windturbines, een grote windturbine blijkt bijvoorbeeld volgens studies van producenten géén puntbron op ashoogte, door een verkeerde assumptie vindt er een grote structurele meet- en

beoordelingsfout plaats, welke *niet* meegenomen werd in de conclusies van de geluidsstudies. Indien men wel gewag zou maken van deze problematiek zou onderhavige aanvraag niet voor liggen wegens een zeer grote, onontkoombare overschrijding van de Vlaremnormen. Deze normen worden tot factor 8 overschreden door deze fout in de Europese IEC norm, welke hier niet gecorrigeerd werd.

5] Uit de studies blijkt niet duidelijk of men gebruik maakt van mitigatie en stilstand om aan de geluidsnormen te voldoen. Het is evenwel niet denkbaar dat deze even grote turbines met een vergelijkbaar vermogen op die locatie zo dicht bij de bewoning zouden *kunnen* voldoen aan de huidige normen *zonder* reducering of stilzetting van de turbines. Daarbovenop blijkt de referentiemeting van het geluid in het veld, t.b.v. Reduced Noise Mode na een half jaar technisch onuitvoerbaar volgens studies van o.a. Siemens. Daarmee is feitelijk niet controleerbaar wat de werkelijke geluidsemisies zullen zijn.

Windturbines die men moet vertragen of stilzetten om aan de normen te voldoen zijn verkeerd geplaatst en maatschappelijk en energetisch onaanvaardbaar. Windturbines waarvan men hier zegt dat men die niet moet vertragen of stilzetten omdat men gebruik zal maken van een type windturbine dat plots veel stiller zal zijn, zijn even onaanvaardbaar omdat de onderhavige aanvraag overduidelijk stelt dat in het geheel nog niet bekend is welke windturbines effectief gebouwd zullen worden.

De geluidsstudie gaat uit van twee types windturbines van dezelfde grootte maar van verschillend vermogen. De Senvion 3,4 M114, betreft een **willekeurige windturbine** van een kleiner dan het aangevraagde vermogen en die is dus **niet relevant** betreffende deze aanvraag. De andere is de Nordex N117 (STE), met een opgegeven vermogen van 3.6 MW die een bronvermogen heeft van 103,5 dB(A). Windturbines van die grootte, met zelfs een beduidend kleiner vermogen, hebben een bronvermogen van rond de 107,5 dB(A) op ashoogte gemeten, wat dus niets zegt betreffende de werkelijke geluidsemisies..

Het is zeer onwaarschijnlijk dat gezien de minieme vooruitgang die geboekt wordt qua geluidsemisies in de windindustrie, dat Limburg Windt in Millen plots zou kunnen afkomen met windturbines die **factor 2 tot 3 keer minder geluid** zouden produceren dan die de aanvrager zelf zeer recent heeft toegepast in de directe omgeving. Dit tart alle verbeelding, als dat zo zou zijn dan zouden er plots dubbel zoveel windturbines gebouwd kunnen worden in Europa wat absoluut niet aannemelijk is. Tegelijkertijd schrijft men dat het type nog niet bepaald is. Dat maakt de **geluidstudie irrelevant en totaal onbruikbaar** om te bepalen wat de feitelijke hinder voor de omwonenden zal zijn. Men gebruikt in de geluidstudie de 'gegevens' van een mogelijk hypothetisch stillere turbinesoort, maar men zegt niet dat men die ook zal plaatsen, dit vormt dus ook géén basis om deze aanvraag dan te vergunnen want niets staat de aanvrager na vergunning in de weg om niet een aanzienlijk luidere soort, conform aan alle andere in de omgeving, zeer recent aangevraagd en deels vergund, te plaatsen op een in dit geval zelfs aanzienlijk kortere afstand naar de bewoning. **Men zal dat risico mogelijk willen nemen omdat er geen adequate controle bestaat en geen handhaving**, omdat de wet daar niet in voorziet.

Men gebruikt het berekeningsmodel IMMI, maar men laat niet zien waar de parameters vandaan komen die men invoert. Men hanteert daarbovenop een nieuwe foutmarge van 2dB(A) wat veel minder is dan gebruikelijk en zelfs zeer onwaarschijnlijk, om op papier de zeer kritieke geluidsnormen niet te zullen overschrijden. De studie van Siemens laat zien dat men er **in de praktijk echter tot +12 dB(A) ernaast zal zitten en dat is voor het menselijk oor tot 16 keer zo hard**. Geluidsmeting in het open veld op afstanden van turbine naar de (te weinig) getekende evolutiepunten blijkt niet betrouwbaar. Dit misleidende en onvolledige dossier levert geen enkele garantie dat een zware overschrijding van de normen/richtwaarden niet zal gebeuren.

Op de berekende geluidskarten ziet men dan ook dat bij de windturbines Nordex 3,6 MW het gebied waar de normen niet gehaald zullen worden twee maal zo klein is, dat betekent dat deze windturbines om de normen niet te overschrijden **tweemaal zo dicht op de bewoning zouden kunnen staan**, wat men ook vraagt te vergunnen. Dit is niet ernstig en is volstrekt onrealistisch.

6] Geen berekening is overigens toegevoegd noch meting van infrageluid en trillingen, deze zijn zelfs onbestaande binnen Vlare in zake windturbines. Door deze turbines gegenereerde **seismische trillingen kunnen echter aanzienlijke risico's opleveren voor de stabiliteit van woningen en de mergelgrotten**. Dit dient eerst diepgaand onderzocht te worden binnen een project-MER. De gemeente Riemst eist dat ook in een brief naar de minister. De aanvraag zal overmatige trillings/geluidshinder voor omwonenden en hun leefomgeving veroorzaken en kan derhalve niet vergund worden.

7] **In Vlaanderen ontbreekt het geheel aan een functionerende handhaving, de wet voorziet daar niet in.** En de wet voorziet ook niet in functionerende uniforme meetmethoden, bij overtreding kan de burger in de praktijk zijn rechten *niet* laten gelden. Men kan geen hinderlijke inrichtingen vergunnen op basis van onvolledige en incorrecte studies terwijl enige correctie na vergunning praktisch niet eens mogelijk is. De overheid en de sector geven zelf ruitelijk toe dat windturbines hinderlijk zijn en mens en dier kunnen schaden, maar men voorziet bewust niet in de mogelijkheid die schade in kaart te brengen noch te voorkomen door sancties. Men gaat volledig voorbij aan de V.N. verdragen en aan de Europese en eigen wetgeving.

8] Zichthinder zal plaatsvinden tot op tientallen kilometers afstand, de waarde van het onroerend goed zal dalen met, volgens onderzoek, 10-45%, de levenskwaliteit in de ruime omgeving zal ernstig aangetast worden.

Deze landelijke woonomgeving zal door deze ingreep decimeren in een industriële omgeving voor de 'grootschalige' productie van windenergie. Dit conflicteert met de bestemming en waarden van het gebied. Zolang er geen aanvaardbare compensatie aangeboden wordt is dit project volstrekt ontoelaatbaar. We refereren hier o.a. aan Doel.

9] Veiligheid. Men onderschat de risico's door structureel verkeerde aannames bij calamiteiten.

10] Slagschaduwhinder. Door verkeerde aannames en methodiek binnen deze studie en Vlarem blijken de normen ook hier **tot 4x overschreden te kunnen worden en niet handhaafbaar**. De slagschaduwstudie is gebaseerd op een vergezocht samenraapsel van toevallig 'bruikbare' statistische gegevens en biedt geen enkel betrouwbaar beeld van de werkelijk mogelijke hoeveelheid te verwachten slagschaduw in de toekomst.

Men gaat uit van een vlakke kaart, echter men 'vergeet' daarmee dat het terrein helemaal niet vlak is en de slagschaduw dus honderden meters verder zullen reiken dan wat de slagschaduwkaarten aangeven. **De slagschaduwstudie is daardoor onbruikbaar** om de effect in kaart te kunnen brengen. In bijvoorbeeld heel Millen zullen de maximum-normen zwaar overschreden worden.

De aanvrager stelt nog in nauw overleg te treden met de bewoners van de meest nabijgelegen woningen om de best geschikte milderende maatregelen te selecteren en te toe te passen. Het is niet ernstig de concrete beoordeling van deze slagschaduweffecten uit te stellen tot na de vergunningverlening.

Bovendien wordt onvoldoende rekening gehouden met de cumulerende effecten van het windturbinepark dat werkelijk beoogd wordt.

11] Gezondheidshinder. Het meest onderschatte probleem, **de minister geeft in een brief toe dat er op termijn een reëel risico bestaat voor de gezondheid van omwonenden**, wat de vergunningsverleners brengt tot de standstill- verplichting. Men mag eenvoudig niet vergunnen. De geluids- en slagschaduwhinder kunnen lichamelijke klachten veroorzaken zoals: slaapverstoring en slaapgebrek, tinnitus (fantomgeluid), depressie-gebonden aandoeningen (vooral bij volwassenen). Het stroboscoopeffect van slagschaduw kan epilepsieaanvallen uitlokken bij personen die hier gevoelig aan zijn. Laagfrequente tonen veroorzaken stress en onrust en mogelijk cardiovasculaire klachten. De wetgever zelf bevestigt de schadelijkheid voor de gezondheid van omwonenden en passanten. **In buurlanden gelden er minimumafstandsregels tot 10 maal de tiphoogte, dus minimaal 2km, Vlaanderen negeert de huidige stand van de wetenschap en negeert de rechten van haar burgers.**

In de lokalisatienota wordt geen enkele aandacht besteed aan de mogelijke impact van windturbines op de gezondheid van de omwonenden. Nochtans blijkt in de wetenschappelijke literatuur ten overvloede dat er sprake is van dergelijke effecten op hieraan blootgestelde personen.

12] Ernstige vraagtekens worden geplaatst bij de wijze waarop de aanvrager de **zeer onvolledige natuurtoets** uitvoert en tot de conclusie komt dat er geen aanzienlijke effecten te verwachten zijn. Niet alle beschermde natuurgebieden in de buurt, ook niet aan de Waalse kant zijn meegenomen in de aanvraag. Vele zelfs Europees beschermde diersoorten in de nabije omgeving zullen bedreigd worden, waaronder o.a. dassenpopulaties, akkervogels, roofvogels en vleermuizen.

13] De signalisatie in zones categorie "E" tijdens de avond gebeurt o.a. door middel van rode verlichting geplaatst aan de uiteinden van de wieken van de windturbines. Bij een normale draaisnelheid, geeft de aanwezigheid van rood licht aan de uiteinden van de draaiende wieken het **neurotisch visueel effect** als een rode constant bewegende cirkel. De lichten aan de uiteinden van rotorbladen zullen elkaar achtervolgen met snelheden tot 350km/h. Dit zal vooral tijdens de winterperiode voor veel hinder zorgen bij verplaatsingen op de openbare weg. **Agentschap Wegen en Verkeer wijst op vergrote risico's in de buurt van op en afritten waar windturbines dus best niet geplaatst worden** en men schrijft verder nog geen nadere studies hieromtrent te hebben uitgevoerd. Die dienen echter vooraf te gebeuren binnen een verplichte Milieu Effect Rapportage.

14] De ruimtelijke inpassing in het landschap is inconsequent omdat de aangehaalde aansluiting aan bestaande lijnvormige elementen voor de omwonenden en passanten niet van belang is. Men spreekt zichzelf tegen. **Men schaadt de schaarse open ruimte op een flagrante wijze, terwijl Vlaanderen die juist wil beschermen.** Windturbines plaatsen in de rond Riemst fysiek in alle richtingen zeer open ruimte maakt die open ruimte kapot. Of daar nu een optisch vrijwel in verhouding niet zichtbare E313 vaak verdiept doorheen loopt, is niet relevant.

15] De vermeende bestemmingsneutraliteit waarover nu gestemd wordt is tevens aanvechtbaar omdat die ingaat tegen alle vereisten die een goede ruimtelijke ordening mogelijk moeten maken.

De opgelegde, dwingende inplanting van turbines in de streek is in contradictie met de provinciale en gemeentelijke keuze voor conservatie van het landschap en de ingeslagen weg naar de verdere uitbouw van het lokaal toerisme. Binnen Vlaanderen zijn de kust en Limburg de belangrijkste toeristische gebieden.

Deze extreem hoge windturbines die onbetwistbaar deel zullen uitmaken van Windpark Tongeren-Riemst vormen nieuwe grofstoffelijke materie die niet toebehoort en ook niet inpasbaar is binnen dit landschap. Door de inplanting van deze grootschalige windindustrie, juist in een zeer open landschap, wordt dat landschap onnodig en onherstelbaar aangetast binnen een cirkel met een radius van tientallen kilometers.

Zuid-Limburg zit niet verlegen om een dergelijk ingrijpende verandering van haar cultuurlandschap wat traag geëvolueerd is naar de huidige visuele vorm.

Het behoud en de verdere ontwikkeling van het lokaal toerisme en de inplanting van windturbines, zijn in deze streek onverenigbaar. Reeds eerder gemaakte keuzes verhinderen dat nieuwe, slecht gemotiveerde, keuzes verantwoord kunnen zijn, het algemeen belang of nut van het vergunde is niet aangetoond, sterker nog, het ontbreekt.

16] In de zomer met de ramen open slapen is geen optie meer voor de omwonenden tot op 1.500m afstand, zeker bij een ongunstige windrichting. Ook een late avond in de tuin zal voortaan worden gehinderd door het enerverende geluid van het windturbinepark. Ook bij zogenaamd 'gunstige' windrichtingen zal men substantiële hinder ondervinden van het voortdurende geluid; geluid dat men omschrijft als dat van een aanvliegend vliegtuig dat maar niet overvliegt. In de studie wordt steeds aangehaald dat met een 'worst case-scenario' berekend heeft, met de wind afkomstig van de windturbine naar de omwonende. Echter dit is maar in bepaalde gevallen correct, ook bij de tegenovergestelde windrichting kan geluid op bepaalde afstanden voor zelfs meer overlast zorgen, de studie negeert dit feit.

Vooraf 's nachts zal men meer hinder ondervinden, draagt het geluid van windturbines zeer ver omdat de dagdagelijkse omgevingsgeluiden dan gering zijn. De turbine blijft door inversie op een hoog of zelfs hoger toerental doordraaien met een grotere geluidsoverlast tot gevolg. **Het geluid van een windturbine is irriterender dan dat van snelwegen.** Een snelweg in de verte geeft een continu zoevend geluid wat 's avonds verminderd. Bij windturbinegeluid is het net de pulsering die hinderlijk is en die de nachtrust verstoort. **De maximale normen van o.a. de Wereldgezondheidsorganisatie en het ISO-instituut zullen overschreden worden.**

Door systematisch voorbij te gaan aan de essentie van de wet tracht men hier juist deze streek op te offeren om 'doelstellingen', die niets met deze streek te maken hebben, te behalen. Echter men vergeet voor welke doelstellingen men zich reeds heeft geëngageerd. Het veiligstellen van een kwalitatieve woonomgeving en het toerisme samen met het conserveren van een landschappelijk zeer waardevolle leefomgeving voor duizenden Limburgers, is de feitelijke opdracht van de vergunningverlenende overheid. Deze ondoordachte implementatie van een zeer grootschalig windpark is niet in overeenstemming met de noden van Zuid-Limburg. Die conflicteert juist met het bestaande algemeen belang en conflicteert met de vigerende wetgeving. De vergunning van de onderhavige windturbines maakt een onbetwistbaar deel uit van het totale grensoverschrijdende windpark en kan als zodanig niet apart vergund worden, laat staan zonder relevante studies vooraf.

Deze samenleving geeft geen absolute vrijheid aan ondernemers tot het plaatsen van windturbines, daar zijn goede redenen voor, de regels voorzien een vergunning. Vergunningsplicht beperkt de vrijheid van de één tegenover de ander, hier de vrijheid van Limburg Windt omwille van de leefkwaliteit van de mensen van Riemst, Tongeren en Bassenge. Het is aan de aanvrager te bewijzen dat hij mens en dier in deze omgeving geen schade berokkend, de aanvrager heeft niet aan die verplichting voldaan.

Het maatschappelijk belang van de plaatsing van deze windturbines (subsiemolens) is niet aangetoond daar één 200m hoge windturbine maar gemiddeld voor 0,00056 procent bijdraagt aan onze Belgische energiebehoefte (de ontvullende cijfers van Elia). Maar deze zijn gepland in Limburg waar het maar half zo hard waait als in West-Vlaanderen, waar er vorig jaar géén gebouwd werd en men niet begrijpt waarom Limburg zo overdreven 'zijn best' doet, als zo duidelijk is dat het zelfs aan de kust niet werkt. **Wij vragen u de onderhavige windturbines dan ook niet te vergunnen om evidente redenen hier beschreven.**

Naam:

Adres:

Datum:

Handtekening: